

Kauppius Pösk. Adressat. Dec. 1874.

M u i t a l æ g j e

čuvgetusa haleduvvidi sami gaskast.

Num. 1.

April manest 1874.

2be jakkodak.

Vuovdem girjek.

Mu lutte læk vuovdem varas kommunion-daihe rieppa-girjek, samasjorgaluvvum K. A. bokte, 14 ænkali daihe 7 skilligi stukka.

Dat læ okta čaba ja havskes girje, ære-noamačet sigjidi, gæk duodai angaštežžik sieloidesek bestujume ja gæk dam anešik manenge vuoitton. Jos don ustebam datok duodai vuoitte dom agalaš hærvas davvera, maid bæsak nogakætta ilost navdašet. De damditi færtik dagar gaskaomid aldeed hakat, mak dasa adnujuvvujek. Alma daitaga ik don mate vuoitte. Oaste aldeed daggar girjid, mai bokte čuovga dam birra matak gavdnat. Ale sæste du skillegad nievnjagidi ja suollagidi. Muiet dam ravaga: „Čokkijækket davverid albmai.“ Gost din davveridadek læ, dobbe læk maida din vaimuk. Bargup mi buokak burist dam muittet. atte i læk migjidi manenge avken jos obba mailme vuottašæime, go siello vahaguvva. Geččup, manga lokkamættom olbmui min oudal ja maida min beivin læk gilvotam dušše mailme ælo ja havskudaga, ja læk šaddam riggesen daina, mutto fakistaga si læk færttem buok guoddelet ja jabmem bokte agalaš varnotesvutti mannat, alma maidegen mieldesek valdekætta. Appar mañnet læk si æska dalle fuomašam, atte mailme vuoitto læ vahagattam sin sieloid ja Ibmel ja su

sane vurkim vaibmoi lifči læm dat buoremus vuoitto.

Lassasuolo 20ad bæive januar manost 1874. J. Eriksen.

Čaccesullost april manost 1874.

Vuolgededin vuostas nummira nubbe jakkudagast dam avisast læ aibas uccan, maid lasetet dasa, mi celkujuvvum læ dam dal algam jakkudaga birra mannam jakkudaga mañemuš nummerest. Mi læp juo cælkam, atte mist læ aiga, jos Ibmel suovva, ovtage jage vela gæččalet dam avisaša bisotet jos lokkek mændo æi gæppanæža. Čilgijuvvum læ maida lokkidi, man sujast dat muttomin læ orrum bagjelmæralaš gukka aibanæme ja juokke burisjurdašægje lokke læ oaidnam, atte mi æp læk datoinæmek sujalažak dam aibanæbmai. Jos min avisa lokki lassanæme bokte mataši buoreb api ala bæssat, delle matašegje dak vaddok buorebut divvujuvvut, mutto dal læ migjidi vægjemættos lokkidæmek ollasi duttadet. Nuftgo mi læp juo cælkam læ dam ragjai stuoramus agjanæbme læmaš prentejægje bælest, mutto damditi go i læk æra prentemsagje hælpot fatemest de mi læp færttem gillat su hidesvuoda. Mi vuolgatep dalle oudemuš jakkudaga algo nummira daina savaldagain, atte dak smava čuvgetusa čuod-

namak, maid dat hæive garkotet min boaitos vuonaidi ja legidi, matašegje stuorra čuvgejægje spaidaren šaddat sameædnam sabmelažžaidi! Dalle lifči min vaive illo-dattemus lakkai maksum.

Mi læp stuorradigge mitalusain mainastam, atte stuorradigge læ miedetam ruda čaccečuovgai rakadæbmai ja bisotæbmai. Änaš lokkek æi væje arvedet mak dak læk. Damditi mi færtijep ucca čilgetusaša dam harrai addet. Darro ædnam gukkis gadin (riddoin) gavdnujek ollo baikek, maina suollemas lassak ja coakkasak dakkik čacceolbma matke varalažžan. Daina baiķin læk davja alla toarnak rakaduvvum ja daidi stuorra liekse (čuovga) bigjujuvvum, maid čaccematkalaš matta gukken juo oaidnet. Dak læk dego čuorvon dasa bigjujuvvum, atte varotet ječas. Dak čuovgak bulik čada dalve. Maida hamanidi rakaduvvujek daggar čuovgak čacceolbma daidi oapestet sevnjis aige.

Min rika valdologast læ mærreduvvum, atte gonagasa raddebælek æi bæsa særvat stuorradigge arvalusaidi ja fidnoidi. Nuftlakkai færtijek buok gaskavuoda arvalusak stuorradigge ja raddejume gaskast dappatuvvat aive girjalažat, ja juokkehaš dam arveda atte dat læ sikke lossis ja agjas arvalam vuokke. Gukka aige læk soabmasak dam dovdam unukassan, ærenoamačet dastest go jakkasaš stuorradiggek šadde. Dam dovdost mærredi stuorradigge 1871 dam nubbastusa min valdolakki, atte dastduokku galgik gonagas raddebælek særvat digge arvalusaidi, mutto, gonagas i miedetam dam ja nuftlakkai dat i šaddam lakkan. Dal læ fastain stuorradigge gerdum dam mærredæme. Farga mi boattep oaidnet miedeta go dal gonagas dam lakkan šaddat.

Okta darro skipa stivrman, gæn nam-

ma læ Holm, læ gieskad dappedormest baččam ovta matrose, gæn namma læ Jakob Larsen. Lada manai vuigest raddai. Son læi čajetæme matrosaidi moft pistovlai guim baččujuvvu, ja go i diettam, atte dat pistovla, maid giedastes doalai, læi ludejuvvum, de son dam doalai matroso radde vuostai. Dat dal vuost i dittu lægo matrosa ællemlakkai.

Boakko bægga ædnak guovluin. Stockholmast fatetallik guokte golbma čuođe olbmu vakkost dam davdi. Gieskad læi okta ruošša daina davdain boattam Vargaidi.

Ostindienest lassan nælgehætte bæivest bæivai ja ollo manak ja hæjos olbmuk mannik nælge sorbme. Maide šiviti davda hæde stuorabun dakka.

Bæssaši oudalaš elle 17 ruota stuorradigge olbma Kristianiast, gost sigjidi čajetuvvui, atte si buorren guossen adnujuvvujegje.

O l g o æ d n a m o d d a s a k .

Frankrikast i læk mikkege mærkalažaid muittalet. Stuorradigge ja raddejume gaskast læi dat boares veidnudæbme dassa go stuorradigge orosti. 12ad bæive boatte manost čoakkana fast stuorradigge bargoses.

— Spanienest. Doarro dam rikast raddejume soattevæga ja karlistalažai gaskast læ nuftanaga ain bistemen. Karlistalažak æi oro aigomen hoapost appetuvvat. Moriones, gi oaivegenaral læ raddejume soattevæga alde, læ uccan oudanæme adnam su doarost sin guim. 28ad bæive februar manost læi okta alvos doarro dam guokta gaskast ja dalle orruk karlistalažak oaive adnam. Serrano læi ješ maida boattam soattesagjai. Atte gallad ædnamstukka Spanienest læk karlistalažai bæle, dat matta

maida
Biskaj
to diti
34000
vuosta
doarro
listalaž
læk ve
baost.

— I
15ad l
coakke
nieraid
dalaža
da ber
geland
šaddat
Moadd
rak nu
bænta
raddei
dišgoa
gassi.
boatta
Moadd
manna
atte b
dagasa
Disrae
vuosta

— ( )
jabman
orroba
stuorra
18 jag
joavda
gæk k
attam
oase.
„Ellus
— I

maida dast oidnujuvvut, atte Navarrast ja Biskajast læi stuorra illo karlistalažai vuoitto diti. Maņemuš sagast čuožoi Serrano 34000 olbmain ja 90 hakkain karlistalažai vuostai. Gallad sajest Spanienest læmaš doarro ja Madridast æi læk balotaga karlistalažai diti. Raddejume soattevækka i læk vela buktam karlistalažaid hagjet Bilbaost.

— Engelandast læi London gavpugest 15ad bæive mannam manost stuorra olmuš-coakkem avkutam daid giddagasast orro fenieraid. Fenieran goččujuvvujek dak irlandalazažak, gæk dam oaivelest læk, atte Irlan-da berreši raddejume harrai, luovvanet Engelandast erit ja ješbagjelassas republikkan šaddat Davve-Amerika suogjalæme vuolde. Moadde jage dast oudalest legje dak fenierak nuft vægjelen šaddam, atte galladašši bænta stuime dakke. Damditi færtijegje raddejægjek garasvuodain sin guim mænno-dišgoattet ja ædnagak šadde dalle giddagassi. Dam namatuvvum čoakkemi legje boattam 5000 olbmu fenierai bæle bargat. Moaddes šadde valjejuvvum Disraeli lusa mannat ovtain girjin, mansiste gaibeduvvui, atte buok fenierak, gæk moive diti læk giddagasast, galgasegje luovos luittut, mutto Disraeli biettali daid valjjuvvum olbmaid vuostaivaldemest.

— Chiselhurstas (Engelandast), gost dam jabmam franska kæisar læska su barnines-orroba, læi 16ad bæive mannam manost stuorra illo damditi go prinsu dalle devdi 18 jage ja nuftlakkai olles olbma akkai joavdai. Olluk legje daina franskalažain, gæk kæisarraddejume dattuk Frankriki, boattam Engelandi prinsu savvam diti buore oase. Dat čoakkem nogai daina čuorvasin: „Ellus Napoleon dat njæljad.“

— Londonest læmaš 20ad bæive mannam

manost daggar alla daihe stuorra olle, atte ollo vistek legje čacest-Ædnagidi dat dagai ollo vahag, ja jos dat læi ikko dæivaset, de lifči vissage manga olbmuhægage mannam.

— Tuiska (Prøisen) stuorradiggest læmaš hirbmat naggo dam laga birra, maid raddejubme læi arvalam soattevæga hærrai. — Veidnudaæbme raddejume ja tuiskaædnam katolikalaš bapai ja bispai gaskast læ dal dam muddoi joavdam, atte masa bæivalazažat muiltaluvvu lagaštemi ja giddavaldjuvumi birra. Elsas, maid Paøisen rivvi franskalažain maņembš soadest, stevdnejuvvujegje ovta vakkost 19 bapa vuogadvuoda oudi; daina šadde 5 bessujussi, 3 dubmejuvvu 8 bæivai giddagassi ja 11 šadde 14 bæivai ladnebargoi. — Bismark læ buocamen læsmest; maņemuš sagast lokke læm buoreb guvlui. 22ad bæive mannam manost devdi kæisar Vilhelma (Prøisenest) 77 jage. Berlinast læi dalle stuorra illo ja ollo koastadusak adnujuvvujegje dam ilo dovdatam diti.

Stuorradigge.

Dagar dollavavna bargidi, gæk bargo gæčeld læk roasmotuvvam, læ miedetuvvum maksut 300 speise.

Nuft maida miedetuvvui, atte dak 1039 speise luittujek, mak K. Danielsen arbeælost legje rikakassi berret.

Maida miedetuvvui, atte muttom engalas skipaægadidi, gudek cuvketam legje skipasek darro čacceolbmaid gagjom diti, galggik rikakasast maksut 1044 speise.

Maņemuš bæive mannam manost miedeti 30,503 speise rikakasast adnut gæinoi rakadæbmai ja divvomi færa gost min rikast. Daina ruđain galggik 5000 speise adnut oudedam diti algatuvvum bargoid nuortasa-meædnamest ja 4,533 speise Alataimuotke

bagjel gæino rakadam diti.

Pension læ mærreduvum: Hettingi, gutte 20 jage arvo læ bargam min savjaguolle bivdoi buoredæme ala, 550 speise jakkasažat, duobmari Skageni 600 spetse, tuollo-balvalægjidi C. L. Buki 160 speise, Tscherringi 80 speise, G. Lundi 180 speise, J. C. Sørensen 100 speise, doaktari I. W. Buki 450 speise (Okta oasse stuorradiggest æi dattum miedetet dam doaktari æmbo go 400 speise jakkasažat. Sin gaskast, gæk 450 speisen naggejegje dam pension, legje min valjuvvum olbmak), soattehærrai Fasingsi 600 speise, soatatalle Egi 150 speise, doaktari Winsnæssi 300 speise, doaimaægja Halsi 400 speise.

Jogai buttetæbmai, jegi goikemi j. n. v. læ stuorredigge miedetam 24000 speise adnut.]

Ilad bæive maonam manost miedetuvujegje 750 speise makson dai biergasi oudast, maid Spisbergeni galbmum dačak legje adnam muttom vistest, mi ruotalažaidi gulai.

Lassen dam davalaš læskakasa boarasab oassai miedetuvvujegje 23,800 speise. Kontorgollon Trondem bankost 150 speise. Bærraigæččami ja divan Eidvolda gardeni 300 sp. Diettemættom goloidi alemus vuoigadvuodast 4000 sp. Sæmma lakkai aleb vuoigadvuodaidi 480 sp. Sæmma lakkai Kristiania gavpug vuoigadvutti 420 sp. Lassen Kristiania politivuoigadvutti 5000 sp. Lassen Trondem politægjai 200 sp. Balkan forhørčallidi 708 sp. Goluk lagarikkusi ja ašiocatæme gæčeld 137000 sp. Arbejuokkedi, maid dak ođdasæb lagai bokte læk vahaguvvam, 1200 sp. Politioividi ja sundidi (valdidi) gavpugin 440 sp. dam oudi, mi oudalest læ pasai čallemest sigjidi boatam. Duobmaridi miedetuvvujek 2500 sp. dam oudi, mi oudalest skøđai ja šietadusai

čallemest bodi. Raddejume avisa bisotæbmai 200 speise. Muttom lakkagirje prentejubmai 350 speise. Mæra čienalvuoda ja appebodne iskam diti læ miedetuvvum 5100 speise. Anetatte diedo ožudæbmai mærrabivdo harrai læk miedetuvvum 1200 speise.

Bagjeolbmui jottulagai bærraigæččami Tromsa ja Sameædnam hærralienain læk miedetuvvum 2600 sp. Aidomidi ja æra lagadusaidi, mak darbašlazzan gavnatuvvujek buoredam diti bagjeolbmui ja asseolbmui gaskavuoda Tromsa hærralienast, læ miedetuvvum 1000 sp. Brugga daihe rove rakadam diti Bardo dæno rasta læ miedetuvvum 2070 sp., daddeke dam bagjeli, atte Bardo gieldda ješ dam bisota. Sunde Evensen vigatusa mielde miedetuvvujegje 781 speise 50 enkal aidom diti Rovvejavgadde, nuft atte dat boares aide oktan manost aiden šadda dæno rajast mieskevuona ragjai.

Amatrajai nubbastusai varas læ miedetuvvum 2297 sp. Ædnamlaiigon čaccečuovgaidi ja bæivemærkaidi čaccematkalažai varas læ miedetuvvum 1,067 sp. Čaccečuovgai bisotam gollon 25578 speise. Sattoja bæiveruttan čaccečuovgai bagjeligæččai nuftgo maida su vækktetegjidi 1,500 speise; čaccemærkai ja skipai gidde gaskaomi bisotæbmai læ miedetuvvum 12,300 speise; Algatuvvum čaccečuovgaid ollašuttem diti Svenørast 4000 sp.; čaccečuovga rakadæbmai Sjøholmi Helgelandast 18,666 speise. Daggar čuovga rakadæbmai Aasvori Helgelandast 3589 speise; Halteni ollašuttem diti daggar čaccečuovga 8050 speise.

 „Muitalægje“ matta dingjuvvut juokke poastarappe bokte, go jakkudagast maksujuvvu guokte oarta ja gutta enkal.

Prentijuvvum F. Kjeldseth prentijumest.

Num.

Vuoi
S

made
atte d
aige.

atte d

kodov

ædnar

dastæ,

aleless

sorbm

ja oai

ja æm

luovos

oskot,

mate

osko

duotta

arvost

bisso,

jos læ

mangr

muk a

læt lu

D

let dai

nienest

O

bæsai

mo læ

likalaš